

Основни налази о успешности пословања правних лица и предузетника у 2022. години

Појачани ризици на глобалном тржишту условљени геополитичким тензијама, те интензивирањем енергетске кризе и снажним инфлаторним притисцима у великој мери су определили домаћа привредна кретања. Укупна економска активност у Републици Србији током 2022. године бележи успорен раст у односу на претходну годину – бруто домаћи производ је повећан за 2,3%, а индустријска производња је расла по стопи од 1,7%. Упркос неповољним кретањима из окружења настављен је раст инвестиционе и кредитне активности, као и спољно-трговинске размене. Девизни курс је остао релативно стабилан, а инфлација је порасла (15,1%).

У Републици Србији је на крају 2022. године пословало укупно 135.490 привредних друштава, од чега је њих 112.070 доставило редован годишњи финансијски извештај. Прелиминарном збирном обрадом података из тих извештаја, који су унети у базу за статистичке потребе у складу с прописима, обухваћено је **108.856 друштава** и на основу њих су дати основни налази о успешности пословања привреде. Трендови су сагледани у односу на податке за 109.630 друштава, чији су редовни годишњи финансијски извештаји јавно објављени на интернет страници Агенције као потпуни и рачунски тачни, а који су обухваћени коначном збирном обрадом.

Тенденција повећања **запослености**, која је била присутна претходних година, је настављена и поред појачане нестабилности у пословном амбијенту. Привредна друштва су повећала број запослених за 5.375 у односу на 2021. годину и запошљавала су укупно 1.281.412 радника.

Током 2022. године укупан обим пословне активности на нивоу привреде је порастао. **Укупни приходи** привредних друштава су реализовани у висини од 17.772.856 милиона динара и већи су за 19,2% од прошлогодишњих, док су **укупни расходи** исказани у износу од 16.721.985 милиона динара, увећани за 18,8%.

Привреда је осму годину за редом пословала профитабилно, остваривши **позитиван нето резултат** од 864.190 милиона динара, који је за 26,3% већи него претходне године. Преко три петине привредних друштава (67.039) је пословало позитивно, а она бележе нето добитак од 1.239.001 милион динара, што је за 28,3% више на годишњем нивоу. С друге стране, 27.868 друштава је исказало нето губитак од 374.812 милиона динара, чији је раст 33,2%. Нето резултат није исказало 13.949 привредних друштава.

Позитиван резултат привреде је у потпуности остварен обављањем примарне делатности, при чему укупан пословни добитак износи 1.141.671 милион динара и за 25,8% је повећан у поређењу са 2021. годином. Тај добитак привредна друштва су реализовала уз пословне приходе од 17.285.581 милион динара и пословне расходе од 16.143.910 милиона динара, који су увећани за 19,3% односно 18,9%. Насупрот томе, активности финансирања она су обављала са негативним резултатом од 46.661 милион динара, мањим за 28,0%, док су из осталих активности које се односе на усклађивање вредности имовине и потраживања, отписаних потраживања и осталих активности исказала скоро пет пута већи губитак, у износу од 44.138 милиона динара.

Профитабилно су пословали сви **сектори**, осим сектора снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација. Са највећим позитивним нето резултатом издваја се сектор трговине на велико и мало, који бележи добитак од 214.917 милиона динара већи за 26,4% него у претходној години. Високу профитабилност је остварио уз пад броја запослених за 3.161, те је укупно запошљавао 234.011 радника. Значајан износ позитивног нето резултата реализован је у сектору прерађивачке индустрије, у коме он износи 197.205 милиона динара и смањен је за 5,3%. У том сектору је највише опао број запослених – за 6.897, те је био ангажован 401.791 радник. Скоро 2,5 пута већи добитак је исказан у сектору рударства, и то у вредности од 196.775 милиона динара, при чему је број запослених увећан (за 745) на укупно 27.274 радника. Раст позитивног нето резултата

од 44,0% забележен је у сектору грађевинарства, са добитком од 80.765 милиона динара, а истовремено је евидентиран и пораст броја запослених (за 746), те је пословао са 85.789 радника. Висок добитак, који је тек благо повећан на годишњем нивоу, исказао је сектор информисања и комуникација, у коме је реализовано 55.297 милиона динара. Тај сектор бележи највећи раст броја запослених – за 10.401 и укупно је запошљавао 81.800 радника. Као и претходне године, негативно је пословао сектор снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, чији губитак је увећан 6,7 пута и износи 42.645 милиона динара. Уз то, број запослених је смањен за 2.631, на 39.185 радника.

Профитабилно пословање бележе сви сегменти привреде посматрано према **величини привредних друштава**. Преко половине позитивног нето резултата остварила су велика привредна друштва (528), код којих укупан добитак износи 455.791 милион динара и повећан је за 66,1% у односу на претходну годину. Раст профитабилности код ових друштава је праћен повећањем броја запослених за 27.770 радника, те су запошљавала укупно њих 450.049. Најинтензивнији пораст позитивног нето резултата исказала су микро привредна друштва (93.064), са 2,8 пута већим добитком од прошлогодишњег, у износу од 42.843 милиона динара. При томе, она су највише смањила број запослених – за 11.769 и ангажовала су укупно 227.237 радника. Мала друштва (13.172) су реализовала добитак од 168.824 милиона динара, који је растао по стопи од 5,1%, док су средња друштва (2.092) забележила за 15,9% мањи позитиван нето резултат, у висини од 196.731 милион динара. И код малих и средњих друштава је евидентиран пад запослености (за 1.118 односно 9.508 радника), те су делатност обављала са 333.356 односно 270.770 радника.

Према **територијалном аспект**у, две трећине позитивног нето резултата генерисала су привредна друштва из Региона Војводине и Београдског региона. У Региону Војводине је остварен најдинамичнији раст профитабилности, уз добитак од 289.274 милиона динара који је повећан за 56,6% у односу на претходну годину. У том региону је пословала скоро четвртина привредних друштава и било је запослено нешто мање од четвртине радника односно њих 306.472, при чему је број запослених смањен за 1.978 радника. Београдски регион, у коме је сконцентрисано 46,4% привредних друштава, бележи готово уједначен позитиван нето резултат од 289.231 милион динара, с тим да је он умањен за 3,1%. Уједно, то је једини регион у коме је број запослених повећан, и то за 12.018, те их је укупно било 581.604. У Региону Јужне и Источне Србије добитак је повећан за 45,7% и износи 176.541 милион динара, док је у Региону Шумадије и Западне Србије увећан за 35,5%, на износ од 111.272 милиона динара. Истовремено, број запослених у тим регионима је опао – за 3.077 односно 1.386 радника, те су запошљавали укупно 156.587 односно 230.290 радника. У Региону Косово и Метохија у посматраном периоду исказан је за 14,0% мањи губитак, у износу од 2.129 милиона динара.

Јавна предузећа (527) чине сегмент привреде који је пословао негативно, при чему су на годишњем нивоу вишеструко увећала губитак исказавши 74.773 милиона динара. Таквом резултату највише је допринео негативан пословни резултат у висини од 55.969 милиона динара (претходне године добитак 3.428 милиона динара), као и 3,3 пута већи губитак из осталих активности који износи 17.736 милиона динара, док је губитак из финансирања смањен за 59,9%, на износ од 1.520 милиона динара. У јавним предузећима је било запослено 109.923 радника, што је 3.903 радника мање у поређењу са претходном годином.

Тренд профитабилног пословања у 2022. години наставили су **предузетници**, који бележе позитиван нето резултат од 53.788 милиона динара, већи за 17,0% у односу на претходну годину. При томе, прелиминарном збирном обрадом обухваћени су подаци за 113.643 предузетника, који су запошљавали 225.302 радника (у претходној години 115.241 предузетник са 230.260 радника). Позитивно су пословале и **установе које обављају делатност ради стицања добити**, чији је позитиван нето резултат мањи за 4,3% од прошлогодишњег и износи 12.084 милиона динара. Тај

резултат бележи 1.508 установа у којима је било запослено 41.177 радника (у претходној години 1.542 установе са 40.121 радником).

Послујући у кризном периоду **финансијске институције** су показале стабилност и на нивоу већине група активних институција забележен је позитиван резултат. Банке, као главни носиоци финансијског система, су оствариле позитиван резултат периода у висини од 87.766 милиона динара, који је на годишњем нивоу порастао за 77,9%. Укрупњавање банкарског сектора је настављено, тако да је пословала 21 банка, што је две банке мање него у 2021. години. Последично, број запослених је опао за 192, на 21.517 радника. У сектору осигурања је реализован укупан добитак од 8.212 милиона динара, који је умањен за 26,1%, при чему је 20 друштава за осигурање ангажовало 11.360 радника (у претходној години 11.400 радника). Пад позитивног резултата периода бележи и тржиште лизинга, на коме је 12 давалаца финансијског лизинга генерисало добитак од 1.044 милиона динара, мањи за 14,4%, док је број запослених од 333 радника тек незнатно смањен. Послујући на плитком и још увек малом тржишту капитала брокерско-дилерска друштва (15) су остварила позитиван нето резултат мањи за 52,9% у односу на претходну годину, у износу од 1.816 милиона динара, с тим да су запошљавала пет радника више односно њих 173. Код друштава за управљање добровољним пензијским фондовима (4) укупан добитак је умањен за 12,3% и износи 203 милиона динара, а број запослених (124) је готово задржан на нивоу из претходне године. У сферу негативног резултата прешла су друштва за управљање инвестиционим фондовима (7), чији губитак износи осам милиона динара, при чему је пословало једно друштво више него у 2021. години, а број запослених је повећан (са 46 на 54). Добровољни пензијски фондови (7) и отворени инвестициони фондови са јавном понудом (24) чијом имовином су управљала поменута друштва, такође, бележе негативне резултате.

У 2022. години позитивно су пословале **непрофитне институције**, с тим да оне бележе укупан нето вишак прихода над расходима од 1.425 милиона динара, који је за 56,8% мањи него претходне године. Од укупно 60.126 непрофитних институција њих 50.464 је доставило редован годишњи извештај, а прелиминарном збирном обрадом обухваћени су подаци за 49.387 институција, које су запошљавале 17.638 радника (у 2021. години 49.844 институција са 17.625 радника). Према облику организовања, позитиван резултат у највећем износу бележе удружења, која су реализовала 2.174 милиона динара, што је та 6,5% више него претходне године. Негативан резултат су исказала удружења, друштва и савези у области спорта код којих он износи 1.563 милиона динара и већи је за 47,6%, као и политичке странке које су забележиле 52 милиона динара, за разлику од претходне године када је њихов резултат био позитиван. У оквиру непрофитних институција најзаступљенија су удружења (28.826 са 7.693 радника) и удружења, друштва и савези у области спорта (13.065 са 4.396 радника).